

Sarajevo, 20.07.2020. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.07.2020.- 17.07.2020.

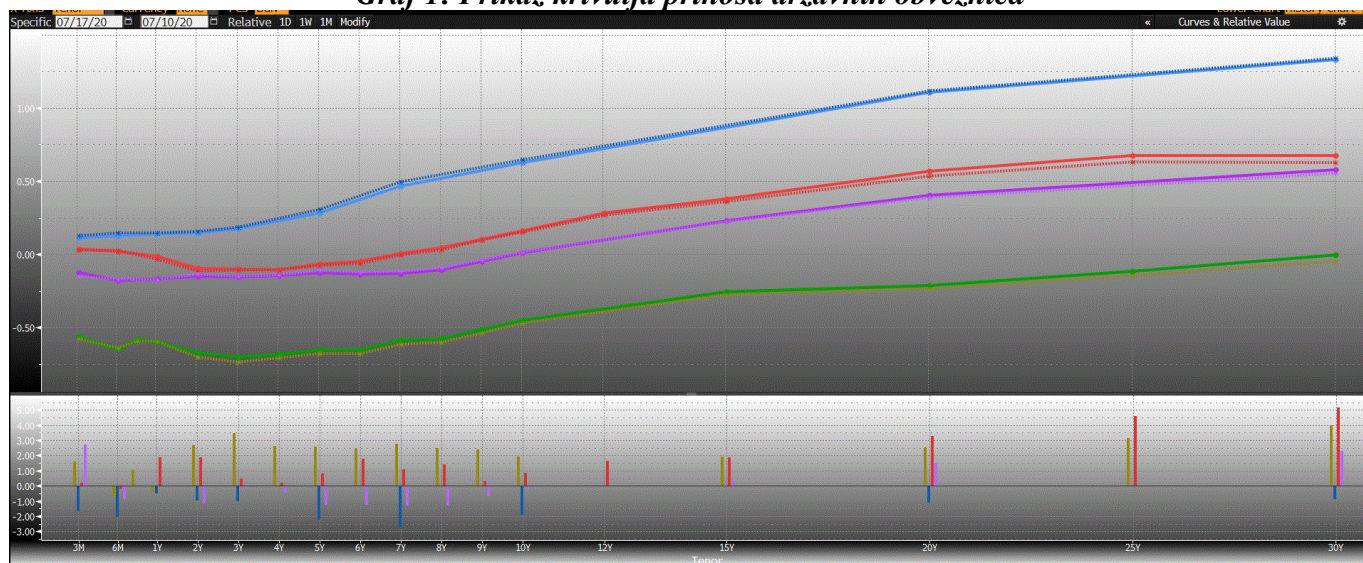
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20	10.7.20	-	17.7.20				
2 godine	-0,69	-	-0,66	↗	0,15	-	0,15	→	-0,11	-	-0,09	↗	-0,12	-	-0,13	↘
5 godina	-0,67	-	-0,64	↗	0,31	-	0,28	↘	-0,07	-	-0,07	→	-0,10	-	-0,11	↘
10 godina	-0,47	-	-0,45	↗	0,64	-	0,63	↘	0,16	-	0,16	→	0,03	-	0,02	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	10.7.20	-	17.7.20	
3 mjeseca	-0,558	-	-0,528	↗
6 mjeseci	-0,639	-	-0,646	↘
1 godina	-0,563	-	-0,569	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.07.2020. godine (pune linije) i 10.07.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone nisu zabilježili značajne promjene u odnosu na prethodni tjedan. Prethodni tjedan je obilježen izjavama europskih zvaničnika uoči očekivanog dvodnevno EU samita koji je održan 17. i 18. srpnja, a fokus ovih pregovora je bio fond oporavka ukupne vrijednosti 750 milijardi EUR, međutim, sporazum još uvijek nije postignut jer postoje nesuglasice među sudionicima samita. Predsjednik Europskog vijeća Michel je dao novi prijedlog kojim bi se veličina granta smanjila na 400 milijardi EUR s prvobitnih 500 milijardi EUR, zajedno s ostalih 350 milijardi EUR kreditnih sredstava, što su odbili premijeri Nizozemske Rutte i Austrije Kurz, dok Danska, Švedska i Finska, koje su prvobitno podržavale stavove Nizozemske i Austrije, nisu bile protiv posljednjeg prijedloga koji je dao Michel.

Na sjednici proteklog četvrtka ECB je skladu s očekivanjima zadržala nepromijenjenu monetarnu politiku te je referentna kamatna stopa i dalje 0,0%, a iznos programa kupovina obveznica, također, nepromijenjen. Priopćeno je da će posljednji uvedeni program kupovina obveznica usljed učinaka pandemije (PEPP) trajati najmanje do kraja lipnja 2021. godine, kao i da će se reinvestiranje sredstava po osnovi dospjelih obveznica, kupljenih putem ovog programa, vršiti najmanje do kraja 2022. godine. Naglašeno je da je navedeni program fleksibilan u smislu vremena, tipova instrumenata, kao i zemalja (čije se obveznice kupuju). Na pitanje o kupovinama obveznica koje ECB obavlja, a koje su pokazale da je ECB kupovala više obveznica članica sa slabijim ekonomijama te manje kupovala obveznice članica čije su ekonomije snažnije, Lagarde je odgovorila da nikada neće dozvoliti da usklađivanje s kapitalnim ključem, a koje će se u nekom trenutku dogoditi, smanji učinkovitost monetarne politike koju ECB obavlja.

Predsjednica ECB Lagarde je izjavila da je primjetno da većina posljednjih objavljenih podataka ukazuje na nastavak ekonomskih aktivnosti, odnosno da je najniža razina dostignuta u travnju. Ipak, naglasila je da gubitak poslova i prihoda negativno utječe na potrošnju u eurozoni. Očekuje se da bi ekonomska aktivnost mogla „odskočiti“ u trećem tromjesečju, ali i da je brzina i skala oporavka i dalje veoma neizvjesna. Što se tiče inflacije, Lagarde je izjavila da su dugoročna očekivanja bila manje pogođena od početka pandemije, u odnosu na kratkoročna i srednjoročna očekivanja. U narednim mjesecima vjerojatno je da će inflacija zabilježiti pad prije nego zabilježi rast u sljedećoj godini, uzimajući u obzir događanja s cijenom nafte, kao i smanjenjem stope PDV-a u Njemačkoj. Što se tiče najavljenog EU fonda oporavka, Lagarde je rekla da je pretpostavka ECB da će isti biti odobren. Također, Lagarde je izjavila da je pandemija jasno utjecala na plan revizije strategije ECB te da nije sigurna da će kreatori monetarne politike ostati ustrajni kod cilja da se ova revizija završi do polovice 2021. godine, odnosno da bi to moglo potrajati do druge polovice sljedeće godine.

U istraživanju ECB navodi se da banke u trećem tromjesečju 2020. godine očekuju značajno pooštavanje kreditnih standarda za odobravanje kredita kompanijama, a što je povezano s očekivanim obustavljanjem državnih šema garancija u pojedinim većim članicama eurozone.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Bilanca proračuna – Belgija (u milijardama EUR) LIPANJ	-	-19,13	-20,64
2.	ZEW indeks povjer. investitora narednih 6 mjeseci SRPANJ	60,0	59,3	63,4
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) SVIBANJ	-18,9%	-20,9%	-28,7%
4.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) SVIBANJ	-	-11,9%	-31,0%
5.	Stopa inflacije – EZ (final.) LIPANJ	0,3%	0,3%	0,1%
6.	Stopa inflacije – Njemačka (final.) LIPANJ	0,8%	0,8%	0,5%
7.	Stopa inflacije – Francuska (final.) LIPANJ	0,1%	0,2%	0,4%
8.	Stopa inflacije – Austrija LIPANJ	-	1,1%	0,7%
9.	Stopa inflacije – Španjolska (final.) LIPANJ	-0,3%	-0,3%	-0,9%
10.	Stopa inflacije – Italija (final.) LIPANJ	-0,4%	-0,4%	-0,3%
11.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR) SVIBANJ	4,5	8,0	1,6
12.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR) SVIBANJ	-	5,58	-1,13
13.	Javni dug Italija (u milijardama EUR) SVIBANJ	-	2.507,6	2.467,1
14.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G) SVIBANJ	-	-34,7%	-48,6%
15.	Industrijske prodaje – Italija (G/G) SVIBANJ	-	-25,9%	-47,2%
16.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) final. SVIBANJ	4,7%	6,4%	-0,6%
17.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska LIPANJ	3,9%	4,3%	3,6%

SAD

Iz Ministarstva financija SAD je priopćeno da je proračunski deficit tijekom lipnja povećan na rekordnih 864 milijarde USD jer je federalna vlada nastavila da upumpava novac u ekonomiju s ciljem da se pomogne radnicima i biznisima koji su pogođeni pandemijom virusa korona. Deficit je uglavnom rezultat pojačane potrošnje koja je povezana s programom pod nazivom „Paycheck Protection Program“ koji je odobren krajem lipnja u vrijednosti većoj od 500 milijardi USD s ciljem podrške malom biznisu.

Senatori Warren, Hollen i Masto koji su članovi Demokratske partije su pozvali ministra financija Mnuchina i predsjednika Feda Powella da olakšaju uvjete za kreditiranje države i lokalne samouprave kako bi se omogućilo da se ova sredstva brže iskoriste.

Citibank, JPMorgan i Wells Fargo su izdvojili 28 milijardi dolara za buduće kreditne gubitke, što je utjecalo na to da Wells Fargo zabilježi tromjesečni gubitak, dok su profiti JPMorgan Chase i Citigroup također pogođeni pod utjecajem krize izazvane pandemijom.

Predsjednik Feda iz Njujorka Williams tvrdi da Fed još uvijek ima vremena da razmisli o tome kako da na najbolji način ažurira smjernice o vjerojatnom budućem rastu kamatnih stopa kao i o tome da li je potrebno implementirati strategiju kontrole krive prinosa.

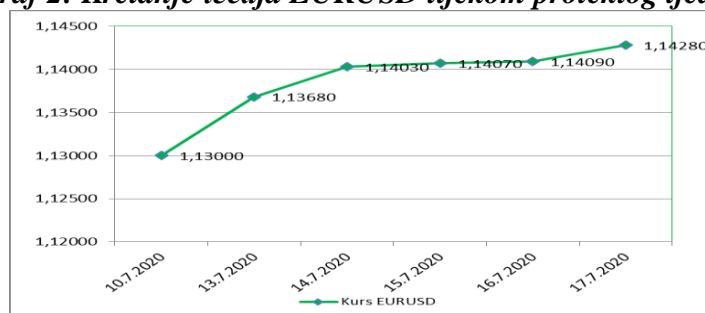
Predsjednik Feda iz Bostona Rosengren je izjavio da su njegova očekivanja o pitanju izgleda ekonomije SAD pesimističnija u odnosu na stavove njegovih kolega, jer je zabrinut zbog neadekvatnog odgovora javnog zdravstva na sprečavanje širenja zaraze izazvane pandemijom. Pored toga, Rosengren je izjavio da ukoliko ekonomija nastavi da slabi u budućnosti zbog virusa korona, najvažniji alat Feda će biti hitni program kreditiranja koji je uveden s ciljem da pruži podršku gradovima, državama, neprofitnim organizacijama i biznisima.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelj	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	NFIB povjerenje malog biznisa LIPANJ	97,8	100,6	94,4
2.	Indeks cijena na malo (G/G) LIPANJ	0,6%	0,6%	0,1%
3.	MBA broj aplikacija za hipotekarne kredite 10. srpnja	-	5,1%	2,2%
4.	Povjerenje prerađivačkog sektora SRPANJ	10,0	17,2	-0,2
5.	Industrijska proizvodnja (M/M) LIPANJ	4,3%	5,4%	1,4%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 11. srpnja	1.250.000	1.300.000	1.310.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 04. srpnja	17.500.000	17.338.000	17.760.000
8.	Započete kuće (M/M) LIPANJ	22,2%	17,3%	8,2%
9.	Povjerenje potrošača Sveučilište Mičigen P SRPANJ	79,0	73,2	78,1

USD je deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD zabilježio rast s razine od 1,1300 na razinu od 1,1428.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Vlada Velike Britanije je uvela novu kampanju kojom nastoji da ohrabri kompanije i javnost da se pripreme za okončanje tranzicijskog razdoblja koje završava 31. prosinca. Kampanja ističe dodatne troškove i poremećaje koji će vjerojatno biti zabilježeni krajem godine.

Istraživanje koje je objavljeno prošlog tjedna pokazuje da bi ekonomija Velike Britanije u 2020. godini mogla da zabilježi kontrakciju od 8,9%, dok se za 2021. očekuje rast od 5,9%, a u 2022. godini rast bi mogao da iznosi 2,6%. U istraživanju je sudjelovalo 56 ekonomista, a istraživanje je provedeno u razdoblju od 03. do 08. srpnja.

Ured za proračunsku odgovornost očekuje da će proračunski deficit u 2020. godini iznositi 12,4% GDP-a, dok će stopa nezaposlenosti biti povećana preko 10%, što su podaci koji nisu zabilježeni od recesije s početka 90-ih godina XX stoljeća. Javni dug u odnosu na GDP bi, prema ovom izvoru, mogao dostići rekordnu razinu u 2020/21. godini, dok će GDP dosegnuti razinu prije krize COVID tek krajem 2022. godine.

Članica MPC BoE Tenreyro je izjavila da će ekonomski oporavak Velike Britanije nakon pandemije vjerojatno biti usporen pod utjecajem zabrinutosti kupaca zbog virusa, pravila socijalnog distanciranja koja ograničavaju aktivnosti te zbog rasta nezaposlenosti. Društveni odgovor ukazuje na to da će ekonomski izgledi Velike Britanije nastaviti da ovise o širenju virusa kako u zemlji tako i globalno. Pod pretpostavkom da će virus postupno jenjavati, Tenreyro je istaknula da je njena središnja prognoza da će GDP pratiti prekinutu ili nekompletnu „V“ trajektoriju uz postupni rast u trećem tromjesečju.

Iz Ureda za upravljanje dugom (DMO) je priopćeno da planiraju povećanje obujma emisije obveznica za 385 milijardi funti u prvih osam mjeseci tekuće fiskalne godine. Ažuriranje planova vlade za zaduživanje koji pokriva razdoblje od travnja do studenoga prati posljednji paket mjera koje podržavaju ekonomiju u krizi, a koji je objavio prošlog tjedna ministar financija Sunak. Ranije je DMO objavio vijest da se planira prodaja obveznica u vrijednosti od 275 milijardi funti u razdoblju od travnja do kolovoza. S obzirom na to da Vlada planira emisiju 37 milijardi funti mjesečno novog duga u razdoblju od rujna do studenoga, to znači emisiju dodatnih 533 milijardi funti za razdoblje 2020-21. godina.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	SVIBANJ	5,5%	1,8%	-20,3%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	SVIBANJ	-20,4%	-20,0%	-23,8%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	SVIBANJ	-24,0%	-22,8%	-28,2%
4.	Uslužni sektor (M/M)	SVIBANJ	4,8%	0,9%	-18,9%
5.	Inflacija (G/G)	LIPANJ	0,4%	0,6%	0,5%
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	LIPANJ	-	-28.100	566.400
7.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	SVIBANJ	4,2%	3,9%	3,9%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast s razine od 0,89530 na razinu od 0,90923, dok je tečaj GBPUSD smanjen s razine od 1,2622 na razinu od 1,2568.

JAPAN

BoJ je u skladu s očekivanjima ostavila monetarnu politiku nepromijenjenu te je referentna kamatna stopa zadržana na razini -0,1%, kao i ciljana razina prinosa desetogodišnjih obveznica na razini od oko 0%. BoJ je objavila da se ekonomija nalazi u ekstremno teškoj situaciji te da se očekuje da će tempo oporavka biti samo postupan. Iz BoJ je još jednom naglašeno da neće oklijevati da poduzme dodatne korake stimulansa ukoliko to bude potrebno. Rukovoditelj odjela za istraživanje i statistiku u BoJ Kamiyama je izjavio da je moguće da je pandemija virusa korona uzrokovala strukturalne promjene u ekonomiji Japana, kao i način na koji djeluje na inflaciju, što zahtijeva od BoJ da detaljnije analizira veće pokazatelje prilikom donošenja odluka monetarne politike. Dodao je da će zvanični podaci potrošačke inflacije ostati osnovni pokazatelj kretanja cijena za BoJ, dok će ova središnja banka pažljivije razmatrati i širi raspon visoko učestalih i netradicionalnih podataka, jer pandemija sa sobom donosi nepredvidive promjene u ekonomiji.

Prema posljednjim tromjesečnim prognozama ove institucije, za cijelu 2020. godinu se očekuje kontrakcija GDP-a od 4,7% (u travnju je očekivana kontrakcija između 3% i 5%), a rast GDP-a od 3,3% se očekuje u 2021. godini te 1,5% u 2022. godini. Za temeljnu stopu inflacije se očekuje da će ove godine biti negativna (-0,5%), a u 2021. godini će vjerojatno iznositi 0,3% (ranije očekivano između 0% i 0,7%), da bi u 2022. godini ista mogla biti povećana na 0,7%.

Kampanja vrijednosti nekoliko milijardi USD, koja za cilj ima da se pojača domaći turizam, je sada neizvjesna nakon što je zabilježen povećan broj zaraženih slučajeva u Tokiju, što je navelo ministre Vlade i eksperte da traže načine kako zaustaviti širenje virusa iz glavnog grada. Proteklog četvrtka i petka zabilježen je rekordan broj zaraženih u Tokiju od 286 i 293, respektivno. Ministar financija Japana Aso je izjavio da će Vlada nastaviti da promovira gospodarski rast i rad na fiskalnoj reformi. Ovi komentari dolaze nakon što je odobren plan godišnje strategije, koji podrazumijeva ostvarenje suficita primarnog proračuna do fiskalne godine koje se završava u ožujku 2026. godine. Aso je dodao da se za sada ne razmatraju povećanja poreza jer veći porezi imaju tendenciju da negativno utječu na potrošnju.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	SVIBANJ	-25,9%	-26,3%	-15,0%
2.	Iskorištenost kapaciteta	SVIBANJ	-	-11,6%	-13,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 120,86 na razinu od 122,32. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio rast s razine od 106,93 na razinu od 107,02.

NAFTA I ZLATO

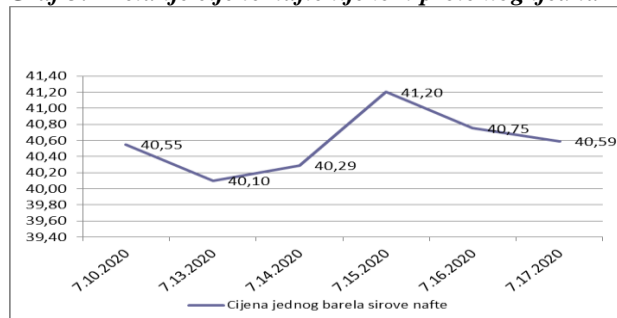
Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,55 USD (35,88 EUR).

Tijekom proteklog tjedna cijena nafte se uglavnom održavala na razini od oko 40 USD po barelu. Početkom tjedna trgovci su bili fokusirani na tehnički sastanak OPEC-a koji je održan u utorak. Investitori su očekivali da će ovaj sastanak dati određene smjernice što se tiče daljih odluka vezanih za obujam proizvodnje ovog energenta. Bilo je očekivano da će se donijeti odluka kojom će se ublažiti ranije odluke o smanjenju obujma proizvodnje na način da će se osloboditi ponuda od oko 2 milijuna barela dnevno. Nakon sastanka ministar energije Saudijske Arabije, princ Abdulaziz bin Salman je izjavio da će OPEC+ nastaviti s planom postupnog ublažavanja mjera smanjenja obujma proizvodnje u kolovozu te će se na tržište dodati bar 1 milijun barela dnevno, ali je dodao i da će se ovaj utjecaj „jedva osjetiti“ s obzirom na to da se tražnja oporavlja nakon krize izazvane pandemijom. Ministri energije iz Saudijske Arabije i Rusije su izrazili uvjerenje da bi tržište moglo apsorbirati dodatni output pod utjecajem poboljšanja tražnje.

Krajem tjedna cijena nafte je nastavila da bilježi pad pod utjecajem pojačanih neizvjesnosti vezano za globalni oporavak tražnje, jer je broj slučajeva virusa korona snažno povećan u nekoliko zemalja, dok su glavni proizvođači spremni da ranije restrikcije obujma proizvodnje počnu da ublažavaju.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 40,59 USD (35,52 EUR). Na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 0,10%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremlili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.798,70 USD (1.591,77 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena zlata se održavala uglavnom na razini preko 1.800 USD po unci. Najveći utjecaj na kretanje cijene zlata imale su pojačane zabrinutosti zbog pandemije virusa korona koja bi mogla usporiti ekonomski oporavak. Pored toga, utjecaj na cijenu zlata imale su i tenzije na relaciji Kina-SAD. Predsjednik Trump je poduzeo dvije akcije protiv Kine u odgovoru na poteze Hong Konga, usvajanjem zakona kojim se zahtijevaju sankcije protiv stranih pojedinaca i banaka koje ugrožavaju autonomiju Hong Konga i potpisivanjem Zakona o autonomiji Hong Konga, čime je okončan preferencijalni trgovinski tretman grada. Trump je izjavio da će Hong Kong sada biti tretiran na isti način kao država Kina te je dodao da ne želi razgovarati s Pekingom o trgovini zbog pandemije izazvane virusom korona. Krajem tjedna cijena zlata je nastavila da bilježi rast i dalje pod utjecajem neizvjesnosti oko virusa korona i globalne ekonomije te špekulacija o predsjedničkim izborima u SAD, što je nastavilo da pojačava tražnju za sigurnim investicijama poput zlata. Posljednjih šest tjedana cijena ovog plemenitog metala ima rastući trend te je od 31. svibnja do danas cijena povećana za oko 8%. Snažan rast paketa pomoći širom svijeta koji su uvedeni s ciljem ublažavanja negativnih učinaka pandemije, utjecao je na to da cijena zlata u ovoj godini zabilježi rast preko 19%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.810,42 USD (1.584,20 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,65%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

